

Dobrodružstvá Janka Hraška doma a v rozprávkovej krajine

(podľa rovnomennej knihy Františka Zimu prerozprával Ján Cíger)

Kde bolo, tam bolo, bolo to kdesi v údolí štebotavého Turca, na úpäťí ozrutných vrchov. Tam bola učupená dedinka a na jej kraji v drobnom drevenom domčeku žil drevorubač so svojou ženou. Drevorubač ťažko pracoval v lese a jeho žena sa starala o domácnosť. Aj keď toho veľa nemali, boli spolu šťastní, lebo sa veľmi ľúbili. Najviac zo všetkého ich však trápilo, že nemali deti. Chýbal im detský džavot a smiech. Veľakrát drevorubačova žena vzdychla:

„Ej, keby sme tak mali dieťaťko, maličké, hoc aj také malé ako samotný hrášok.“

Smutne aj drevorubač pozeral do tmy a sníval o synovi. Až v jeden deň sa vám stalo toto: Drevorubačova žena sa chystala variť hráškovú polievku. Vtedy veru ešte neboli plynové sporáky, nuž išla si na kúrenie narúbať trocha dreva. Blízko klátu, kde rúbala, mala odložený aj košíček s nalúskaným hráškom. Len tu zrazu veľká galiba sa stala. Sekera bola ťažká a ona, pretože pochádzala z mesta, ani nevedela s ňou poriadne narúbať. Pri jednom seknutí jej sekera odskočila a zaťala do ruky. Nešťastná bola chudera, veľmi chcela mužovi navariť a teraz zrazu toto. Odložila hrach do komory. Všimla si, že kvaplo naň niekoľko kvapiek jej krvi. Ošetrila si ruku a keď chcela pokračovať vo varení, len zrazu začula:

„Mamička moja...“

Strhla sa, či sa jej to sníva. O chvíľu sa však ozvalo znova:

„Mamička moja!... Nože mi otvorte!...“

Taká bola prekvapená, že jej aj vareška vypadla z ruky. Utekala do komory, pretože hlások išiel odtiaľ. Otvorila dvere a s rozbúchaným srdcom sa pozerala okolo. Nevidela však nič.

„Tu som mamička moja, čo ma nevidíte, to som ja kričal.“

Drevorubačova žena si išla oči vyočít, keď tu na kraji košíčka vidí chlapčeka ako hrášok, ako sedí a hompáľa nohami.

„Akože si sa sem dostal, ty môj sladký drobzig,“ vzala ho nežne do rúk celá ohromená.

„Odtiaľto, hľa! Spomedzi hrachu,“ povedalo chlapča veselo.

Žena sa pozrela do košíka a vidí, že niekoľko hráškov, na ktoré kvapla krv, keď si poranila ruku, v košíku chýba.

„Z mojej krvi si sa zrodilo, chlapčiatko naše zlaté. Ty si náš vytúžený synček. Jaj, či sa len otec poteší, keď sa vráti z hory. Hneď ti aj kolísku vystrúha.“

„A načože mi je kolíska, veď som ja už veľký chlapec,“ hrdo sa vypol šuhajko v celej svojej malosti.

No ale kým sa drevorubačova žena radovala zo synčeka, prihorel jej obed. Nešťastná premýšľala, ako si poradiť.

„Urobím slivkové gule, tie má rád,“ povedala.

„Dobre mamička, ale ja vám naoberám slivák,“ smelo sa ponúkol malý človečik.

„Akože by si to chcel synček môj, veď si taký maličký.. Menší ako hocktorá slivka,“ neveriacky krútila hlavou.

„Menší, ale silnejší,“ povedal chlapček ako hrášok a už aj sa bral do záhrady. Po drapľavej kôre starej slivky sa mu dobre štveralo, vyšiel na prvý konár a začal sa pasovať so slivkou. No, ale to bola ťažká robota. Unavený si utrel spotené čelo, keď zrazu začul šuchot vtáčích krídiel. Veľký tučný vrabec priletel a začal obzobávať sladkú slivku. Mládenčeka ako hrášok chytila veľká zlosť a zdrapol vrabca za nohu a zvrieskol:

„Ako sa opovažuješ kradnúť naše slivky?“

Prekvapený vrabec chcel odletieť, ale nedalo sa. Chlapček ho držal silno, nemohol sa ani pohnúť.

„Čvirik, čvirik, jaj, jaj, nevedel som, že sú to tvoje slivky, vždy som si myslel, že patria gazdovi z domu na kraji dediny,“ čvirikal bezmocne vylakaný vrabec, „už sem nikdy neprídem, len ma pust.“

„Aha, tak ty už dávnejšie chodíš kradnúť! No kto je zlodej, je aj klamár a teraz ti zlomím nohu,“ prikvačil šuhajko vrabca ešte silnejšie.

„Jaj, čvirik, čvirik len to nie. Ja som kráľom vrabcov a keď mi zlomíš nohu, prídem o trón. Pust' ma, splním ti každé želanie, ktoré je v moci kráľa vrabcov,“ sľuboval korunovaný vrabec.

Lúto prišlo zrazu chlapčekovi lamentujúceho vrabčička a napadlo mu:

„No, dobre. Teraz zvoláš svoj vrabčí národ a do košíka pod slivkou pooberáte všetky slivky z tohto stromu a to hneď,“ dojednal sa hráškový mládenček. „Bude dost' slivák na obed,“ pomyslel si.

„Už aj zvolám všetkých a oberieme stromy aj v celej dedine,“ vyhlásil vrabčí kráľ.

„Netreba nám kradnuté slivky, stačia nám len naše. A už aj pracuj,“ pritlačil nohu víťaz nad vrabčím kráľom.

Ten dva razy začvirikal a vydal rozkazy. Za minútu bol košík plný. Ostala len jedna slivka, tá ktorú predtým ozobával.

„Tú ti darujem a viac sa tu neukazuj,“ pustil chlapec vrabca.

Ten odletel, ani sa neobzrel. Na šušťanie a čvirikanie vrabcov vyšla aj gazdiná z domu celá vylakaná. „Nič sa nebojte mamička, som v poriadku, len berte tie slivky. Zdá sa, že v diaľke som videl otca ako kráča z hory,“ smelo schádzal šuhaj dole slivkou.

To bolo radosti, keď sa všetci spolu zvalili. Šťastný otec – drevorubač zdvihol chlapčeka do výšky a pohnutým trasľavým hlasom zvolal:

„Z hrášku si sa zrodil chlapček náš malý, nuž nech sa voláš **Janko Hraško**.“

Roky utekali. Prešlo ich pomaly šesť. Janko Hraško posedával smutný pred domom. Nešťastná mamička sa ho opýtala, čo mu má dať, uvariť, či kúpiť.

„Nič nechcem mamička, len by som rád išiel do školy, veď už aj ja mám šesť rokov,“ povedal smutne Janko, „pod' me sa spýtať pána učiteľa, či ma zoberie.“

Pán učiteľ veru vyvalil oči, keď zbadal Janka a pokrútil hlavou:

„No a kde do tej malej hlavičky sa ti všetok rozum pomestí?“, opýtal sa.

„Veď aj mravec má menšiu hlavu ako ovca a vie si obstarat' potravu na zimu, ale ovca nie,“ pohotovo odvetil Janko.

„No, ale si mi ty chytro odpovedal, beriem ťa teda do školy,“ riekol pán učiteľ.

Otec vystrúhal Jankovi Hraškovi lavicu veľkú ako zápalková škatuľka. Verte, či nie, Janko bol vynikajúci žiak po celé roky, čo chodil do školy. Zošity aj knihy mal veľké ako poštová známka, pán učiteľ kontroloval úlohy lupou, nuž ale nikdy nenašiel ani najmenšiu chybičku. Raz boli v triede vyhlásené preteky v behu o vodcu triedy. Malo sa utekať ku vzdialenej jedli.

„Aj ty chceš súťažiť, mravec?“ rozosmial sa Ďuro Boháč, spolužiak síce dobrý v učení, ale veľmi rozmazaný svojimi bohatými rodičmi.

„Veď preto som tu,“ prehlásil odhodlane Janko, „bude ako bude.“

Ďuro zavolať aj na Ferka Tichého, ktorý neďaleko strieľal s lukom do terča. Ferko odmietol, vraj ho bolí noha.

„Už,“ zvolal Ďuro a vybehol veľkými krokmi vpred. Ferko posadil Janka na šíp a vystrelil ho vpred. Šíp svišťal vzduchom, preletel ponad hlavy chlapcov a narazil na kmeň

jedle a spadol dolu. Janko zliezol dole, šíp ukryl obďaleč do lístia a čakal. Vpredu utekal Ďuro Boháč a za ním spolužiak Šteško Kováč.

Tu zvolal Janko spod stromu na utekajúcich chlapcov:

„Už som tu!“

Prekvapený Ďuro zastal, tak že ho nakoniec predbehli aj iní chlapci.

„Nech žije víťaz Janko Hraško, vodca triedy,“ volali chlapci, ktorí nemali Ďura v láske pre jeho povahu.

„No počkaj, ty niktoš,“ hundral si popod nos Ďuro Boháč, „však ja ti to odplatím.“

Raz, na konci roka, povedal pán učiteľ chlapcom:

„Chlapci, chystajte sa, ráno príde pán inšpektor a kto napíše najlepšiu úlohu o jari, dostane dukát.“ Do Ďura Boháča akoby strelil: „Počkajte, dukát bude môj aj keby hromy bili, peňazí mám síce dost, ale ide mi o prvenstvo.“

Na druhý deň šiel Janko Hraško do školy. Obďaleč už stál a čakal spolužiak Miško. Usedavo plakal, vraj mu do myšacej diery spadla guma. Janko Hraško ho upokojil, vraj pre neho to nie je problém a gumu mu pôjde vybrať. Vošiel do myšacej diery, keď tu pribehol Ďuro Boháč a diery zapchal zátkou. Pod hrozbou bitky donútil Ďuro Miška, aby urobil túto nečestnosť a vlákal Janka do diery. Chcel silou-mocou napísať najlepšiu úlohu o jari, ale Janko Hraško bol neprekonateľný súper. Ten sa teraz ocitol v hustej tme. Dobromyseľne hľadal gumu, keď zrazu nevidel nič. Nedarilo sa mu vyraziť zátku z diery, nuž sa po tme vybral dole myšacou chodbou. Po chvíli započul šramot.

„Kto je tam?“ zvolal.

„Jaj, cin, cin, kto to tu hovorí ľudským hlasom? Tu je Myšacia krajina, a ja som myš,“ ozvalo sa stvorenie v kožušku. „A ty si kto, hádam človek?“

„Nuž hej, človek, ale z tých najmenších, mňa sa nemusíš báť. Pokazil sa vchod, pomôž mi dostať sa odtiaľto von.“

„Nepohryzieš ma cestou?“ spýtala bojazlivo myška.

„Hádam si nemyslíš, že jem myšacie mäso!“ takmer sa zasmial Janko. „A kde chodba vyúsťuje?“

„Priamo v komore u pána učiteľa,“ povedala myš, „hned' sme tam.“

No, len na konci myšacej chodby bola drôtená pasca a myška sa do nej chytila. Janko bez problémov prešiel, zakričal na plné hrdlo:

„Pani učiteľka, pustite ma von, to som ja Janko Hraško.“

Prekvapenej pani učiteľke rýchlo vysvetlil, čo sa stalo, myške záchranníky sa poďakoval a vyprosil jej slobodu. Do triedy prišiel akurát, keď sa rozdávali papiere. Ďuro a Mišo zbledli od strachu. Napísali najhoršie úlohy, ale Janko Hraško suverénne vyhral a dostal dukát od pána inšpektora. Po vyučovaní však prišli za Jankom aj Ďuro s Mišom. Keď slúbili, že už nikdy podobnú ohavnú vec nevykonajú, Janko im odpustil a odvtedy boli najlepší kamaráti.

Prešli roky a pán učiteľ vraví Jankovmu otcovi:

„Mal by chodiť ďalej do školy, ten má taký rozum, že som to v živote nevidel. Mohol by byť z neho veľký človek.“

„Jaj, len čo by robil, keď je taký maličký? Úradník? Tam sú veľké spisy. Učiteľ? Ako by si poradil s veľkými žiakmi? Lekár? Ako by prehliadal pacientov? Z rebríka?,“ rozmýšľal otec, „zatiaľ bude doma, kým niečo vymyslíme.“

Ani len drevorubačom po otcovi Janko nemohol byť. Nuž bol doma a lámal si hlavu, čo bude ďalej. Raz doniesla do Hraškov suseda noviny Život Turca. Vedela, že Janko rád číta, len peňazí nazvyš na noviny nemajú. Ako tak čítal, zrazu len natrafil na oznam:

VŠEVED V MESTE HLADÁ ŠIKOVNÉHO CHLAPCA ZA UČŇA.

Rozradostený Janko hneď oznámil rodičom, že tam chce ísť. Nuž tí nechceli ani počuť, že je maličký a to je robota len pre veľkých. No, ale hráškový šuhaj sa nedal, vraj tam chcú šikovného a o veľkosti nehovoria nič. Potom rodičia súhlasili, aj keď neradi, lebo sa báli. Janko sa vybral teda do mesta vlakom. Pán sprievodca ho však nechcel zobrať, vraj nemá lístok. Janko sa teda opýtal, koľko platia za lístok maličké deti, ešte vo vankúšiku. No, tie vraj nič neplatia, načo zase rozumný chlapček povedal, že on je predsa ešte menší. Nuž ho sprievodca zobral do vrecka a v meste ho vysadil. Majster vševod sa zasmial, keď sa Janko Hraško objavil a ohlásil do učenia. V dobrej vôli ho však prijal. Previedol ho po dielni, ktorá bola obrovská a všeličo sa v nej vyrábalo, dokonca aj traktory a rušne. Boli to zrejme Turčianske strojárne. Majster vševod sa opýtal Janka, či sa nebojí a chce sa učiť za vševoda. Janko odvážne prisvedčil. Hneď dostal aj úlohu – rozobrať rádio. Majster vševod mu vysvetlil, kde je chyba a keď sa vráti, vraj ho spolu zložia. Dal sa Janko do roboty... Keď sa majster vrátil, nevidel ani Janka, ani rádio nebolo rozobraté. Bol veru nahnevaný.

„Veď som tu, už idem von,“ zvolal Janko a vyšiel z rádia. Majster vševod sa načertil ešte viac, vraj toto je robota a nie hra na schovávačku. Janko sa nedal, načo má vraj rozoberať rádio, keď vojde do neho a na mieste bez veľkého rozoberania zistí chybu a hneď ju opraví. Majster vševod sa rozradostil a keď Janko pustil hudbu z rádia, pochopil, akého má učňa. A ten sa potom zahryzol do práce a čím dlhšie pozoroval všetky súčiastky, tým viac vedel a na dielni bol najlepši. Raz mu dal majster vševod opraviť telefón v kancelárii. Janko sa s ním hral dlhšie ako zvyčajne, čo bolo divné aj majstrovi vševodovi. Ten však skoro spadol z nôh, keď mu Janko predviedol opravený telefón aj so záznamníkom.

„Sto striel hrmených, veď ty si vynálezca, učeň môj,“ zvolal majster vševod a isto by bol použil aj viacej striel hrmených, keby ich bol mal po ruke.

Janko Hraško pri cestách domov občas zažil, že niekto vo vlaku zaspal. Rozmýšľal, vymýšľal a vymyslel informačný systém pre vlaky, keď vo vlaku sa z reproduktorov ozývalo, ktorá stanica je a ktorá nasleduje. No a to už drobný učeň dostal aj svoj prvý plat. Nuž veru, keďže peniaze boli väčšie ako on, začal sa zaoberať aj systémom prvých bankomatov. Vtedy ale nebola na ne zrelá doba.

Raz vo vlaku cestoval nebezpečný zlodej. Janko ako vždy sa viezol v sprievodcovom vrecku a driemal. Zlodej ho ukradol spolu s peniazmi, ktoré mal sprievodca vo vrecku. Keď zlodej utekal, Janko sa prebral. Dovtípil sa, čo sa stalo a zlodejovi objavil vo vrecku pištoľ. Zlodej zatiahol vo vlaku záchrannú brzdu a vyskočil z neho. Počas behu Janko pištoľ otočil a namieril na zlodeja. Zlodej v lese zastal a oddychoval.

„Ruky hore a smer polícia, ber sa,“ zvolal odvážny vševodko.

„Kto mi to tu rozkazuje?!“ spýtal sa vylakaný zlodej.

„Svedomie,“ počul zlodej odkiaľsi zdola, „a ber sa rýchlo, lebo strelím.“ Zlodej utekal ozlomkrky na policajnú stanicu, s rukami nad hlavou a vyplazeným jazykom.

„Kde si ty ukrutné svedomie, keď ťa počujem, ale nevidím?“ pýtal sa zmorený zlodej.

„Som tu dole, vo vrecku, ale ak zložíš ruky dole, pustím ti guľku medzi rebrá,“ odpovedal hráškový hrdina.

„Jaj, ako by som mohol, jaj, len nestriel'aj, veď už sme tu pri polícii,“ lamentoval zločinec.

„Páni policajti, pod'te rýchlo, priviedol som zlodeja,“ kričal jasavo Janko Hraško. Dvaja policajti hneď nasadili zlodejovi putá.

„Ale kto to kričal pred chvíľou, kde je ten statočný človek, ktorý priviedol tohto lumpa?“ pátrali policajti.

„Svedomie ma sem priviedlo, tu je dole vo vrecku a má pri sebe pištoľ,“ stonal zlodej. Policajti nikdy nepočuli o tom, že má niekto vo vrecku pištoľou vyzbrojené svedomie a mysleli si, že sa zlodej zbláznil. Boli však radi, že zlodeja majú, veď už ho veľmi dlho hľadali.

„Kdeže, páni policajti, nezbláznil sa, siahnite mu do ľavého vrecka, nie som ja svedomie, ale Janko Hraško, pomocník majstra vševeda z mesta. Ukradol ma tento lotor, nuž som ho priviedol až sem,“ usmieval sa o chvíľu Janko na prekvapených policajtov. Doma u Hraškov bol medzi tým veľký žiaľ, keďže ich malý synček neprišiel ani posledným vlakom. Bola to však veľká radosť, keď sa Janko objavil s policajtmí doma a bola to veľká sláva, keď všetky slovenské noviny písali na prvej strane

JANKO HRAŠKO CHYTL OBÁVANÉHO ZLODEJA.

JANKO HRAŠKO NAOZAJ ZMIZNE

Prešla jar a zavoňalo leto. Janko Hraško s vynikajúcim prospechom zložil skúšky a stal sa vševedom. Chystal sa s rodičmi do mesta prevziať diplom. Stalo sa však to, čo sa stať nemalo. Kdesi ďaleko sa pokazil vlak. Keby to bolo blízko, Janko Hraško by ho veru opravil, ale takto sa to veru nedalo. Nešťastní boli rodičia, ale Janko povedal, že on si veru poradí a do mesta pôjde. Nahovoril kamaráta, starého d'atľa, aby ho zobral na chrbát a dopravil do mesta. Ten sa veru potešil, že si urobí výlet.

„Dovidenia rodičia, večer sa vrátim aj s diplomom“, rozlúčil sa Janko Hraško a už aj sa vznášal vysoko nad zemou. Leteli do mesta, ale v ústrety veľkej búrke. Darmo sa d'ateľ snažil, leteli rovno do čierňavy medzi blesky. Pri jednom silnom záblesku Janko zistil, že už nesedí na d'ateľovom chrbte, ale na čiernom mraku, ktorý ho unáša do neznáma. V meste ho márne čakali. Letel celý deň aj noc a ešte celý deň. Zoskočiť sa nedalo, bolo to privysoko. Po čase mrak zastal na vysokom končiari a Janko zišiel po ľade a snehu až dole. Bol hladný, nuž si odtrhol čerešňu. Vôbec sa nedala jesť, ovocie bolo zlaté a stromy mali strieborné listy. Takto to mohlo byť iba v rozprávkovej krajine Trantárii.

„Hlúpy je to svet, nemajú ani poriadne ovocie. Haló, haló, je tu nejaký hostinec?“ silno zvolal Janko. Neďaleko čosi zašuchotalo v kríkoch a potom ku nemu pristúpila plavovlasá víla.

„Čo tu kričíš, nešťastné stvorenie, počujú nás, nájdu a zničia,“ povedala.

„Kto?“ spýtal sa udivený Janko.

„Zlomocníci. Ty nie si z rozprávkového sveta, keď nevieš, čo sa stalo?“ spýtala sa víla.

„Nie, ja som Janko Hraško zo Slovenska, z Turca,“ predstavil sa, „a ty, ktože si, dievčatko?“

„Ja som víla kvetov,“ uviedla sa plavovláska. No, a hneď aj porozprávala, čo sa stalo. Starý rozprávkový kráľ zomrel, na jeho miesto nastúpil mladý a neskúsený kráľovič. Rozprávkový svet je plný zlých duchov a zlomocníkov. Proti mladému kráľovi sa vzbúrili sedemhlavý drak, zlý čarodejník, ježibaba, obor – ľudožrút, strigy, zbojníci a ostatní zlomocníci. Vtrhli do hlavného mesta, uniesli kráľa aj jeho prívržencov, uvrhli ich do žalára, zastavili zámok, ktorý sa točil na stračej nôžke. Odvtedy sa víla a ostatní jej priatelia – dobrodeji ukrývajú v neďalekej jaskyni, aby sa zachránili.

„A nájde sa niečo na jedenie v tej vašej jaskyni?“ opýtal sa víly hladný Janko.

„No, niečo tam hádam ešte bude,“ šepla víla.

V jaskyni čakali na Janka roztrasené rozprávkové bytosti. V jednom kúte sa triasli strachom a zimou Snehulienka a Popoluška, v druhom smutný dedo Mikuláš utešoval fňukajúcu Červenú Čiapočku, Šípkovú Ruženku, Janka a Aničku, obďaleč hrali pexeso

siedmi trpaslíci. Víla predviedla Janka Hraška pred škaredé malé húsa, ktoré sedelo na veľkom kameni a gágalo. Bol to zakliaty princ, brat uväzneného kráľa.

„Gá-gá, čo hľadáš v tom slzavom údolí, malý cudzinec?“ pozdravil Janka princ - húsa.

„Rád by som sa naraňajkoval, Vaša Jasnosť,“ odvetil Janko.

„Gá-gá, hanbíme sa za svoju biedu, milý cudzinec, ale zlomocníci nám ukradli Stolček, prestri sa, nuž máme len suchý chlieb,“ povzdychol si princ - húsa.

„To nevadí, Vaša Jasnosť, ja toho veľa nezjem,“ a s chuťou sa pustil do kúska chlebovej kôrky.

„Pripravili by sme ti aj praženicu z mravčieho vajička, ale nemáme čím zakresat' oheň.“

„Ale tomu sa dá rýchlo pomôcť. Kde je ohnisko?“ zvolal Janko.

Ukázali do kúta a Janko sa pobral k nemu.

„Zdvihni ma,“ prikázal Peciválovi a Janko vytiahol maličký zapalovač a zapálil oheň. Veľká radosť vypukla medzi dobrodejmi v jaskyni, vykrikovali na slávu Jankovi, len princ - húsa bol od strachu celý nesvoj, myslel si, že Janko Hraško je čarodejník. Šípková Ruženka, Popoluška a Červená Čiapočka bez slova vyšli von a keď sa o chvíľu vrátili s plnými košíkmi, navarili takú dobrú hubovú polievku, že si prsty na rukách oblizoval aj cínový vojačik.

Prišla noc. Nikto však nemohol spať, lebo ešte aj víla snov zostala uväznená v zámku. Janko Hraško zvolal najmúdrejších trpaslíkov a škriatkov. Celú noc sa s nimi radil a vysvetľoval. Ráno hneď odišli ku neďalekej bystrine, ktorá sa rútila do údolia a začali pracovať. Neďaleko objavil Janko aj veľký kus železnej rudy a zase bola veľká porada. Vševed Janko naučil trpaslíkov rudu taviť a vyrábať z nej nástroje, drôty a iné potrebné veci. Večer bola na divokej bystrine postavená prvá elektrárne v rozprávkovej krajine.

„Gág, gág,“ prekvapene gágala princ - húsa, keď sa onedlho v jaskyni zažali elektrické žiarovky. Unavené svätójánske mušky, ktoré doteraz svietili, išli zaslúžene oddychovať. Na tretí deň radosť zvýskla Popoluška, keď jej Janko zhotovil elektrický sporák. Strážne víly na kopcoch už nemuseli ozlomkrky utekať so správou, ak sa niečo nové dialo. Stačilo zdvihnúť telefón a oznámiť:

„Pozor, pozor sedemhlavý drak práve preletel ponad Okrúhlu horu.“

No vrcholom všetkého bolo, keď maličký, ale veľikánsky vševed jedného dňa stlačil na akejsi skrinke gombík a ozvala sa hudba a verte či nie, priamo z Bratislavy. Dobrodejci sa aj vylakali, lebo veru nič také doteraz nevideli, ale o chvíľu už všetci sedeli okolo a počúvali. Radosť netrvala dlho. Ozval sa telefón:

„Pozor, pozor ku jaskyni sa rúti obor - ľudožrút, rýchlo sa skryte!“

Janko zvolal trpaslíkov a škriatkov.

„Prineste pred jaskyňu drôty, veľa, veľa drôtov,“ kričal. Udychčaní trpaslíci plnili jeho príkazy a natiahli okolo jaskyne drôtené prekážky.

„Na nič to nie je, obor je silný, potrhá drôty ako pavučinu,“ povedal trpaslík s dlhou bradou.

„Veď uvidíme, ešte vytiahnite drôt z elektrárne a utekajte sa schovať,“ usmieval sa Janko.

„A ty nejdeš s nami, Janko Hraško?“ spýtal sa so strachom aj údivom dlhobradý trpaslík.

„Veď by som nebol obrovi - ľudožrútovi ani na pol zuba, nuž ja zostanem tu,“ povedal malý špekulant. Akurát sa stihli všetci schovať, obor - ľudožrút okopávajúc obrovské kamene lámal storočné buky a dorazil ku jaskyni.

„Kde ste vy zbabelí dobrodeji? Pod' te von, som veľmi hladný, máte to márne, všetkých vás zožeriem,“ reval obor. Hrôza panovala v jaskyni, len Janko Hraško volal:

„Tu sme obor – ľudožrút, pod' sem, tadeto do jaskyne, hehe,“ a vyzývavo sa smial. Princ – húsa od strachu omdlel, keď to počul Janka volať. Myslel si, že sa pridal k zlomocníkovi.

O chvíľu sa však ozval zúfalý vresk a krik:

„Jaj, jaj, jaj, pomoc, milosrdenstvo, pomoc, sedemhlavý drak, ježibaba pomáhajte, jaj, jáj!“ To kričal obor a křčovito držal drôty. Do jaskyne vošiel rozosmiaty Janko Hraško:

„Čo sa tu trasiete, pod' te von, zajal som vám obra – ľudožrúta.“

Nesmelo vyšiel ako prvý cínový vojačik, za ním aj ostatní. Pred jaskyňou stál obor a skuvíňal. Veru tak, Janko nalákal obra na drôty, ten sa ich chytil a dostal z elektrického prúdu poriadnu ranu a potom křč. Plakal, sľuboval, bedákal, že bude dobrý. Trpaslíci na Jankov príkaz postavili okolo obra z drôtov klietku a pustili do nej prúd. Tak sa obor – ľudožrút stal zajatcom dobrodejov.

Do ďalšieho deja sa už zastaral princ – húsa.

„Gág, gág, obor pôjdeš do hlavného mesta a odkážeš ostatným zlomocníkovi, že sme silnejší ako vy. Nech pustia zajatých dobrodejov a vrátia nám rozprávkové hlavné mesto. Rozumel si? Ak sa tak nestane, všetci ste synmi smrti.“

„Hej, rozumel som všetkému, len ma pustite a ja to všetko odkážem,“ sľuboval obor. Jankovi sa nepáčilo toto vystatovanie:

„Vaša Jasnosť, a čo keď obor prezradí náš úkryt? Čo ak sa sem vrátia všetci zlomocníci, čo bude potom?“

„Však máme zázračné drôty!“ nedal sa odbiť princ, „a ja chcem, aby už bol mier, nech ma čarodejník odkl'aje, aby som bol opäť švárnym princom.“

„Dobre, Vaša Jasnosť,“ povedal Janko, „ale prosím, pustime obra až ráno.“

Tak sa aj stalo. V noci Janko so škriatkami čosi majstroval a na svete bola vysielaciačka. Potom už len kázal, aby vždy pri nej niekto bol, lebo čoskoro sa vysielaciačka ozve. Vyšiel von a o chvíľu zvolal na obra:

„Obor – ľudožrút si voľný, chod' do hlavného mesta.“

Obor sa zdvihol, videl, že časť drôtov je preč, tak sa pustil do prudkého behu. Netušil, že pod golierom nesie aj maličkého vševeda s vysielaciačkou. V to ráno dobrodeji márne hľadali Janka, nebolo ho. Večer ich však všetkých zvolal trpaslík s dlhou bradou k vysielaciačke, Janko sa vraj ozval z hlavného mesta rozprávkovej krajiny. Všetci s otvorenými ústami počúvali.

„To som ja, Janko Hraško, som vo veľkej sále zámku na stračeji nôžke. Zlomocníci majú o chvíľu poradu, ale o mne nevedia, som ukrytý pod skriňou. Poobzerám sa tu a urobím, čo stihnem. Povedzte mi, kde je väzenie. Skúsím oslobodiť väzňov.“

„Je hore vo veži,“ ozval sa princ – húsa. Ale Janko sa odmlčal, lebo prišli zlomocníci. Tí si posadali za obrovský stôl.

„Povedz, braček obor – ľudožrút, čo sa stalo, že máme uzavrieť mier s prekliatymi dobrodejmi,“ ozval sa starý zlý čarodejník. Obor všetko vyrozprával.

„Ha, ha, ha, pred drôtkami máme cúvnuť,“ rozčertil sa obor Valihora a vypil naraz dvadsaťlitrový demižón pálenky. „Nezabúdajte, že v rozprávkach nás dobrodeji vždy premohli a bojím sa, že to bude aj teraz, ak s nimi neuzavrieme mier,“ povedal s obavou obor ľudožrút.

„Čože nás je po rozprávkach! Krajina je naša aj zámok na stračeji nôžke a tak to bude aj v rozprávkach. Zajtra odletím ku jaskyni dobrodejov a spálím ich na popol aj s ich zázračnými drôtkami, ved' viem chrliť z papulí oheň, či nie,“ nadračil sa sedemhlavý drak.

„To je reč, aká sa mi páči, sedemhlavý kmotor! Tak sa má hovoriť,“ zvolal šesťhlavý drak a štvorhlavého draka pod rebro. Šteklivý sedemhlavý drak sa o chvíľu váľal od smiechu po zemi. Keď sa upokojil, zhromaždenie zlomocníkov uzavrel starý čarodejník:

„Sedemhlavý drak, zajtra pôjdeš ku jaskyni a spáliš dobrodejevov. Po tvojom návrate spravíme hostinu a pojeme aj ostatných zajatcov.“ V jaskyni zavládol veľký strach. Zlomocníci sa presunuli do inej siene piť a hodovať a Janko sa zatiaľ vybral hľadať vežu.

Točité schody ho vyviedli až hore ku dverám žalára. Strážnik pri dverách chrápal. Janko hľadal kľúč, ale nikde ho nebolo. Vyštvrel sa teda hore do kľúčovej dierky, zapol malý elektrický lampášik a urobil zopár fotografií a prešiel na druhú stranu. Tu na roztrúsenej slame spali dobrodeji. Rozprávkový kráľ, princezná, Snehuliak, Pravda, Víla snov a predstavte si aj dievčatko, také malé ako hrášok. No, to sa veru šuhaj zaradoval, lebo si myslel, že je len sám a nikde inde také malé stvorenie nemôže byť. Janko pristúpil ku kráľovi a potiahol ho za mihalnice:

„Vstávajte Vaše Veličenstvo, vstávajte“.

„Kto je to? Čo sa robí?“ prebudil sa prekvapený kráľ.

„Vaše Veličenstvo, to som ja Janko Hraško, vševied zo Slovenska a prišiel som vás zachrániť,“ predstavila sa malá nádej.

„A preto si prišiel zo Slovenska?“ vyvalil kráľ oči, no ale to sa prebudili aj ostatní dobrodeji.

„Do rozprávkovej krajiny som prišiel náhodou, ale pomôcť vám mi káže moja slovenská česť,“ povedal Janko. Porozprával dobrodejom všetko, čo sa doteraz stalo a čo zažil. Kráľ sa hneval na princa – húsa, že dal pustiť obra – ľudožrúta. No a predtým, ako sa Janko odobral plniť svoj plán, zapol vysielачku. Kráľ pozdravil dobrodejevov v jaskyni a prikázal, aby počúvali Janka Hraška na slovo, čo im prikáže.

„Jaj, daj si na seba pozor milý Janko a čím skôr sa vráť“, zamávalo za ním aj maličké dievčatko – Anuľka.

„Svitol posledný deň dobrodejevov,“ zreval ráno sedemhlavý drak a odletel k jaskyni, kde sa ukrývali. Našiel ju ľahko, veď obor mu podrobne vysvetlil, kde ju má nájsť.

„Tak dobrodeji a teraz vás všetkých koľkí ste v tej diere, upečiem,“ zreval siedmymi hlavami a... pustil sa do hrozného smiechu, hahaha, hihih, hehehe, huhahihu, huhihihihuhuahua. Naraz sa ozval spod drakovho krídla Jankov hlas:

„Trpaslíci, škriatkovia podte rýchlo sem, zviažte ho,“ a naďalej šteklil pierkom rehliaceho sa draka. Ten sa o chvíľu ani nepohol.

Pod Jankovým vedením sa trpaslíci zas pustili do práce. Do večera bolo hotové malé lietadlo. Trpaslík – zámočník podľa Jankových fotografií kľúčovej dierky urobil kľúč od žalára a Janko spolu s dlhobradým trpaslíkom odleteli do hlavného mesta. Tam trpaslík prevzal pilotovanie a Janko na malom padáčiку pristál na streche zámku. Dostal sa až do veže, otočil kľúč v zámke a oslobodil zajatcov. Zlomocníci sa v tom čase radili, kde asi zostal drak, pili a nadávali. Jankovi pomohla Víla snov, chodila s ním po zámku, dýchala na zlomocníkov a uspávala ich. Aj tých najhorších uspala. Dýchla cez kľúčovú dierku a všetci hneď zaspali. Dobrodeji ich pozväzovali a Janko znova roztočil zámok na stračej nôžke.

Kráľ sa poddaným v rozprávkovej krajine prihovoriť cez rádiá, ktoré vyhotovil malý slovenský vševied v spolupráci s trpaslíkmi a škriatkami. Janko potočil aj prsteňom zlého čarodejníka a princ – húsa bol opäť švárny mládenec. Rozprávková krajina bola slobodná. Všetci dobrodeji sa vracali domov. Vívalo ich kráľovské mesto ozdobené zlatými a slovenskými zástavami. Všetci boli šťastní. No, báli sa len zlomocníci, čo s nimi bude. Trpaslík s dlhou bradou ich vypočul a povedal to Jankovi. Ten nemeškal a vybral sa za kráľom. Dlhú dobu sa spolu radili.

„Počujte, zlomocníci,“ oslovil ich Janko, „nechcete už robiť niečo poriadne a byť dobrými poddanými, namiesto toho, aby ste pomreli?“

„Veru hej, chceli by sme,“ ozvali sa mnohí.

No a potom to začalo. Alibabovi zbojníci ťažili drahé kovy v baniach, obri Valihora a Lomikameň stavali cesty, sedemhlavý drak bol správca železiarne, Miesiželezo miesil kol'ajnice, cínový vojačik sa stal policajtom, Snehulienka, Popoluška a Šípková Ruženka sa stali učiteľkami, starý havran si otvoril kníhkupectvo, straka – zlodejka strážila kráľovský rozprávkový poklad, Kazisvet kazil močiare na úrodnú pôdu a bezočivé vrabce začali robiť smetiarov. Anuľka Hraškuľka vo všetkom pomáhala Jankovi Hraškovi a robila mu tajomníčku. V rozprávkovej krajine bol poriadok a bola zavedená konštitučná monarchia. Raz rozprávkový kráľ zvolal parlament a ponúkol za zásluhy Jankovi Hraškovi svoj kráľovský trón.

„Nie, na moju hlavu ukovali kráľovskú korunu, Vaše Veličenstvo, je vaša a vy naďalej múdro vládnete,“ odmietol Janko.

„Ale my sa ti chceme odmeniť,“ nástojil kráľ.

„Ja by som Vás, Veličenstvo, o iné prosil, o jeden klenot,“ vyslovil prosbu Janko.

„Všetky poklady sú tvoje, ber si ich,“ ponúkal vládca.

„Ach nie, nie, chcel som ten najmenší – tuto hľa – Anuľku za manželku,“ zaznelo kráľovskou sálou.

„Kedy vám urobíme svadbu?“ vyhrkol kráľ.

„Ďakujeme Vaše Veličenstvo, ale svadba bude u nás doma v Turci,“ odmietol všetky pocty a ponuky Janko. Od obra Valihoru si pýtal kúsok kože z jeho sedemmil'ových čižiem, škriatok – obuvník jemu aj Anuľke ušil čižmy a vydali sa na cestu.

Rýchlo im cesta utekala, sedemmil'ové čižmy boli rýchlejšie ako vietor. Domov prišli akurát, keď prichádzal otec z hory. To bolo radosti v drevorubačovom dome. O tri dni bola svadba, na akú sa nedá zabudnúť. Celý Turiec sa vraj zabával. Prišiel aj d'ateľ, čo pred časom Janka stratil.

„Ty si môj najväčší dobrodinec, keby nebolo teba, nemám ani ja svoju Anuľku,“ rozveselený Janko chválil starého priateľa.

No a tam ďaleko v rozprávkovej krajine v rádiu počúvali, čo sa v Turci deje. Všetci boli dojatí, vraj aj sedemhlavý drak ronil slzy radosti. Rozprávkový kráľ dal na počesť Janka Hraška v deň jeho svadby vyvesiť na najvyššej veži zámku na stračej nôžke slovenskú zástavu. A tu kdesi by sa mohlo všetko skončiť, milí čitatelia. Či sa mýlim?

Janko Hraško pravdepodobne stále žije, ale jeho príbeh už vyrozprávate Vy. My čakáme, čo napíšete. Počuli ste o ňom, zažili ste niečo s ním, vymysleli ste si niečo? Píšte.